

Posudek bakalářské práce

Představivost prostorových útvarů v mateřské škole

Zuzana Hořanová

Učitelství pro MŠ

Rozvoj prostorové představivosti a získávání prvních poznatků o tělesech v předškolním věku vytváří podmínky nejen pro další rozvoj znalostí a dovedností po zahájení školní docházky, ale především umožňuje dítěti lépe se orientovat v okolním světě. Autorka dokázala dobře propojit výsledky experimentu provedeného v době pedagogické praxe s poznatky získanými v průběhu vysokoškolského studia a se zpracováním problematiky v odborné literatuře. Vyváženým využitím všech těchto zdrojů vznikla práce, která může být přínosem pro každodenní práci s dětmi předškolního věku i zdrojem informací pro předškolní pedagogiku jako vědní disciplínu.

Bakalářská práce je vyváženě rozdělena na tři části – teoretickou, metodologickou a experimentální. V teoretické části se autorka nejprve zabývá vnímáním a představami předškolního dítěte obecně. Vychází z Piagetova pojetí, ale uvádí i názory kritiků tohoto pojetí. S ohledem na zaměření práce navazují kapitoly o vnímání prostoru a jeho vývoji od narození až do dospělosti. Oceňuji snahu autorky zařadit do práce i matematicky zaměřenou kapitolu, ve které se pokouší definovat tělesa, která jsou dále užívána v experimentu, a popsat jejich vlastnosti. Použití literatury spíše popularizačního charakteru však přineslo některé nepřesnosti (viz připomínky ke s. 17 uvedené níže).

Teoretická část je přehledná a logicky komponovaná, autorka dokáže vystihovat hlavní myšlenky různých autorů.

Metodologická část je uvedena jasným vymezením dvou hlavních cílů experimentu a formulováním dílčích cílů pro jednotlivé aktivity prováděné v experimentu. K dosažení cílů autorka navrhla šest aktivit, které děti prováděly individuálně. Z činnosti dětí byl pořízen videozáznam, což umožnilo podrobnou analýzu průběhu činnosti. Oceňuji detailní promyšlení podmínek a scénáře experimentálních činností, formu hodnocení i způsob záznamu výsledků. Předem je promyšlen způsob rozhovoru s dětmi při zadávání úkolů i v případě chyb při jejich provádění. Rozhovor vždy vyznívá pozitivně. Z celého experimentu je cítit pěkný přístup k dětem, ať se jedná o vhodnou motivaci, přiměřenou dopomoc, či pozitivní hodnocení výsledku činnosti. I když není dítě úspěšné, je úkol dořešen společně s učitelkou a vše se odehrává v klidné povzbuzující atmosféře.

Vlastní experiment proběhl se skupinou 8 dětí předškolního věku (4 chlapci a 4 dívky, 4 děti ve věku 3-5 let a 4 děti ve věku 5-6 let) v mateřské škole, ve které autorka vykonávala souvislou pedagogickou praxi. Ve spolupráci s učitelkami zpracovala autorka stručnou charakteristiku jednotlivých dětí. Průběh experimentu je podrobně slovně popsán, jeho výsledky jsou pro každý úkol přehledně zachyceny v tabulkách. Autorka uvádí řešení u každého dítěte a zaměřuje se na chyby, které se vyskytly u jednotlivců i v celé skupině. Uvádí úspěšnost či neúspěšnost splnění úkolu podle předem stanovených kritérií. Pracuje s relativní úspěšností a u každého úkolu přesně popisuje, jak ji určila. Průběžně eviduje, jak děti tělesa pojmenovávaly. Z porovnání tabulek lze poznat, zda šlo o nahodilé užití správného názvu, nebo o jeho znalost. V úlohách je vidět vývoj dětí v oblasti pojmenování těles. Zároveň je patrný rozdíl v tom, kdy má dítě za úkol pojmenovat těleso samo a kdy těleso nazve experimentátor a dítě s tělesem dále pracuje podle pokynů (např. úkol 4). Správné řešení

